

Svar på skriftligt spörsmål SSS 209/2017 rd

Svar på skriftligt spörsmål om trygghet av skogsnaturens mångfald Finland

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 209/2017 rd undertecknat av riksdagsledamot Emma Kari /gröna:

Vad ämnar regeringen göra för att förbättra skogsarterna och skogslivsmiljöerna under den här regeringsperioden så att utarmningen av mångfalden kan stoppas före måläret 2020 och

har regeringen bedömt att det ännu är realistiskt att nå målet genom de nuvarande åtgärderna?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

Utvecklingen av den finländska naturens biologiska mångfald följs noggrant och om utvecklingen rapporteras med hjälp av den bästa vetenskapliga information som finns tillgänglig. Enligt den senaste bedömningen av bevarandestatus har den utveckling som leder till att olika skogsarter hotas saktat av, men ännu inte hejdat. I synnerhet det att man sedan mitten av 1990-talet har lämnat kvar sparträd på avverkningsområden har bidragit till den långsammare utvecklingen. Sparträd upprätthåller ett mångsidigt artbestånd av organismer och ökar på lång sikt mängden murkna träd som är viktiga för mångfalden.

Mångfaldens tillstånd är aningen bättre i skogarna än i andra livsmiljöer. Ungefär tio procent av de skogsarter som bedömts är utrotningshotade, vilket är aningen mindre än andelen utrotningshotade arter bland alla arter som bedömts. Det är dock mycket viktigt att förbättra skogarnas mångfald eftersom ungefär 36 procent av de utrotningshotade arterna är skogsarter.

Det har framförts oro över att den goda utvecklingen vad gäller skogsarter äventyras på grund av den ökade skogsavverkningen. I den nationella skogsstrategin för 2025 har fastställts ett avverkningsmål på 80 miljoner kubikmeter för stamvirke. Avverkningsmålet bereddes genom att man vägde de konsekvenser för ekonomin, klimatet och mångfalden som olika avverkningsscenarier medför. Utifrån en övergripande granskning valdes som slutligt avverkningsmål inte den största hållbara avverkningsvolymen ur ett virkesproduktionsmässigt perspektiv, utan en målnivå som är knappt 10 miljoner kubikmeter lägre än denna. Genom detta strävade man uttryckligen till att öka fördelarna för klimatet och mångfalden. Målen i den nationella skogsstrategin ingår i Sipiläs regerings regeringsprogram. Regeringsprogrammet omfattar därmed förutom en ökning av avverkningsmålet och en mångsidigare virkesanvändning dessutom fortsatt finansie-

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 209/2017 rd

ring av METSO-programmet, som är nödvändigt för att förbättra skogarnas mångfald, och effektivisering av naturvården i ekonomiskogar.

Regeringen har inlett ovan nämnda åtgärder för att komplettera den så kallade rundabordsprocessen, där olika parter utvecklar nya åtgärder som främjar mångfalden. Regeringens mål är att främja dessa egna åtgärder som skogsbranschen vidtagit för att främja mångfalden. Hittills har skogsindustrin startat ett miljöprogram, skogsägarorganisationerna och energiindustrin en kampanj för att producera murkna och ihåliga träd längs ellinjer och Forststyrelsen en kampanj för konstgjorda stubbar. Dessutom har skyddskampanjen Min naturgåva till hundraåringen startats under ministeriernas ledning.

För att nå det METSO-mål som fastställts för miljöministeriets förvaltningsområde borde man göra de områden som markägare frivilligt erbjudit till privata naturskyddsområden, till staten skaffa eller för en viss tid freda sammanlagt 96 000 hektar mark före 2025. Cirka 64 procent av målet hade nåtts vid utgången av 2016. Under ramperioden 2018–2021 har METSO cirka 13–17 miljoner euro per år till sitt förfogande under miljöministeriets huvudtitel. Inom jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde står ungefär fem miljoner euro per år till förfogande för att genomföra METSO-programmet under 2018–2019. Enligt Lukes senaste statistik är tolv procent av skogarna i Finland skyddade. Andelen noggrant skyddade är bland de största i Europa. Det förekommer dock fortsättningsvis brister i skyddet av skogarna i Södra Finland, och därför fokuserar åtgärderna i METSO-programmet på Södra Finland.

Om METSO-programmet genomförs på nuvarande nivå kommer skogarnas mångfald kontinuerligt att förbättras, om än med en långsammare tidtabell än i det ambitiösa mål som först sattes upp.

För att öka mångfalden har man i regeringsprogrammet förutom på METSO-programmet även satsat på att förbättra naturens kvalitet i ekonomiskogarna genom det omfattande projektet Monimetsä. I projektet Monimetsä utvecklas praktiska verksamhetsmodeller för skogsbruket genom vilka skogarnas naturvärden kan förbättras som en del av den normala hanteringen av skogarna. Då dessa åtgärder börjar vidtas i större utsträckning kommer de att främja naturens mångfald över stora arealer. Enligt jord- och skogsbruksministeriet förbättrar utvecklingen av hanteringen av ekonomiskogar situationen vad gäller utrotningshotade skogsarter på ett betydligt mer kostnadseffektivt sätt än enbart en ökning av finansieringen för att skydda skogar. I en rapport som Finlands miljöcentral (SYKE) och Naturresursinstitutet (Luke) publicerade tillsammans 2016 konstaterades att det är möjligt att nå målen om att öka avverkningen på ett hållbart sätt om man samtidigt effektiviserar tryggheten av ekonomiskogarnas mångfald. De åtgärder som bereds i projektet Monimetsä är just sådana metoder.

Det verkar som om det ambitiösa målet om att stoppa utarmningen av naturens mångfald ännu inte kommer att nås före 2020. Situationen i skogsnaturen är bättre än i andra livsmiljöer, även om utarmningen heller inte där ännu kan stoppas helt. Eftersom förändringar i skogsnaturen sker långsamt kommer det att ta länge innan de åtgärder som nu vidtas för att trygga mångfalden syns i den utveckling som leder till att olika skogsarter hotas. I ljuset av den information som i

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 209/2017 rd

nuläget finns tillgänglig är det emellertid möjligt att stoppa den utveckling som leder till att skogsnaturens mångfald försämras genom de metoder som fastställts i regeringsprogrammet. En noggrannare bedömning av hur hotade lika arter och naturtyper är färdigställs 2019. Efter detta kan man noggrannare överväga vilka åtgärder som ska vidtas och åtgärdernas dimensionering på nationell och internationell nivå för att nå de mål som fastställts gällande tryggheten av mångfalden.

Helsingfors 1.6.2017

Jord- och skogsbruksminister Jari Leppä

1037/01.06.01/2017